

Sygn. akt II Ka 245/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Wojciechowski (spr.)

Sędziowie: SSO Waldemar Nycz

SSO Mariusz Sztorc

Protokolant: st.sekr.sądowy Ewa Gronko

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Renaty Stopińskiej-Witkowskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 czerwca 2015 r.

sprawy **Z. K.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 26 lutego 2015 r., sygnatura akt X K 1333/14

I. **zmienia** zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a. **uchyla** orzeczenie oparte na przepisie art. 63 § 1 kk,

b. z opisu czynu przypisanego oskarżonemu **eliminuje** sformułowanie: „będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 12 kwietnia 2012 r. sygn.akt X K 736/11” i kwalifikuje go jako występki z art. 178a § 1 kk,

c. za przypisany oskarżonemu występki **wymierza** mu karę 60 (sześćdziesięciu) stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych,

d. na podstawie art. 63 § 1 kk **zalicza** oskarżonemu na poczet orzeczonej grzywny okres zatrzymania w dniu 8 grudnia 2014 r. od godziny 6.40 do godziny 12.15 przyjmując, że jeden dzień zatrzymania równa się dwóm dziennym stawkom grzywny,

e. orzeczony wobec oskarżonego na podstawie art. 42 § 2 kk środek karny **obniża** do 2 (dwóch) lat,

f. orzeczoną na podstawie art. 627 kpk kwotę **obniża** do 260 (dwustu sześćdziesięciu) złotych, ustalając równocześnie, że dotyczy ona wydatków,

II. **utrzymuje w mocy** zaskarżony wyrok w pozostałej części,

III. **zasądza** od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem wydatków za postępowanie odwoławcze oraz kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem opłaty za obie instancje.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 26 lutego 2015. sygn. akt X K 1333/14 oskarżony **Z. K.** został uznany za winnego tego, że w dniu 1 czerwca 2014 roku około godziny 10.25 w R. na ulicy (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości (I badanie -0,26 mg/l; II badanie - 0,38 mg/l; III badanie - 0,41 mg/l; IV badanie - 0,79 ‰ i V badanie - 0,90 ‰ alkoholu w wydychanym powietrzu) kierował pojazdem mechanicznym w ruchu lądowym tj. samochodem ciężarowym marki M. o nr rej. (...), będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 12 kwietnia 2012 roku sygn. akt X K 736/11 tj. popełnienia występku z art. 178a § 4 kk i za to z mocy powołanego przepisu skazany na karę 3 (trzy) miesięcy pozbawienia wolności,

na mocy art. 63 § 1 kk zaliczono oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres zatrzymania w dniu 8 grudnia 2014 roku od godz. 6.40 do godz. 12.15,

na mocy art. 42 § 2 kk orzeczono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 (pięć) lat,

na mocy art. 63 § 2 kk zaliczono oskarżonemu na poczet orzeczonego środka karnego okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 1 czerwca 2014 roku,

na mocy art. 627 kpk zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 420 (czteryście dwadzieścia) złotych

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając go w całości i zarzucając:

- obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 178a § 4 kk, poprzez jego błędne zastosowanie, albowiem zachowanie oskarżonego oraz okoliczności związane z popełnionym przez oskarżonego czynem jednoznacznie wskazują, iż zachowanie oskarżonego realizuje znamiona czynu zabronionego określonego w art. 178a § 1 kk, a nie w art. 178a § 4 kk, na co wskazywał obrońca oskarżonego w toku postępowania przed sądem I instancji wnosząc o zmianę kwalifikacji prawnej czynu, a do czego w żaden sposób nie odniósł się sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, która mogła mieć wpływ na treść wydanego wyroku w stosunku do oskarżonego poprzez błędne przypisanie mu odpowiedzialności za popełnienie przestępstwa określonego w art. 178a § 4 kk, a który to błąd miał istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego nie pozwala na przyjęcie, że oskarżony dopuścił się przestępstwa stypizowanego w tymże artykule ze względu na fakt, iż wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 12 kwietnia 2012 r. sygn.akt X K 736/11 uległ z mocy prawa zatarciu w dniu 22 lutego 2015 r.,

- rażącą niewspółmierność kary i środka karnego orzeczonych w stosunku do oskarżonego, albowiem okoliczności osobiste i rodzinne oskarżonego oraz fakt przyznania się przez niego do winy skutkować powinny orzeczeniem wobec oskarżonego kary o charakterze wolnościowym lub kary pozbawienia wolności z zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia oraz orzeczeniem zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres krótszy od orzeczonego,

Mając powyższe na uwadze autor apelacji wniósł o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez dokonanie zmiany kwalifikacji prawnej czynu popełnionego przez oskarżonego i przyjęcie za podstawę odpowiedzialności art. 178a § 1 kk, a w konsekwencji zastosowanie wobec oskarżonego kary o charakterze wolnościowym bądź kary pozbawienia wolności z zastosowaniem instytucji warunkowego jej zawieszenia, z uwagi na okoliczności osobiste i rodzinne oskarżonego oraz na fakt przyznania się do

winy oraz zastosowanie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres krótszy od orzeczonego w zaskarżonym wyroku

ewentualnie

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Apelacja, w zasadniczej części, okazała się zasadna. Dotyczy to w szczególności zarzutu obrazy przepisu prawa materialnego, tj. art. 178a § 4 kk poprzez jego błędne zastosowanie oraz skorelowanego z nim postulatu zmiany zaskarżonego wyroku i zakwalifikowanie czynu zarzucanego oskarżonemu jako występku z art. 178a § 1 kk, a także wymierzenie mu kary o charakterze wolnościowym z równoczesnym obniżeniem środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

Zgodzić się bowiem trzeba ze skarżącym, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowało się zapatrywanie, iż fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego prawomocnego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 kk lub wymienione w art. 178a § 4 kk, zaistniały w dacie wyrokowania co do popełnienia czynu określonego w art. 178a § 1 kk, uniemożliwia przyjęcie odpowiedzialności sprawcy na podstawie art. 178a § 4 kk także wtedy, gdy do popełnienia tego czynu doszło przed upływem okresu niezbędnego do zatarcia wcześniejszego skazania. Poza wyartykułowanym w tej mierze w środku odwoławczym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2012 r. IV KK 59/12 wskazać można dodatkowo chociażby wyrok tego Sądu z dnia 4 grudnia 2014 r. III KK 381/14, LEX nr 1621350.

Sąd Okręgowy nie dostrzega żadnych racjonalnych przesłanek, by odstąpić od wyrażonego powyżej poglądu prawnego.

Uwarunkowania rozpoznawanej sprawy są zaś tego rodzaju, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 12 kwietnia 2012 r. sygn. akt X K 736/11 Z. K. został skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 kk na karę 6 (sześć) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 2 (dwóch) lat, a ponadto orzeczono wobec niego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat, na poczet którego zaliczono okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 6 marca 2011 r. W następstwie rozpoznania apelacji wniesionej przez obrońcę Z. K. przedmiotowy wyrok został zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 22 sierpnia 2012 r. sygn. akt II Ka 466/12 w ten sposób, że orzeczony na podstawie art. 42 § 2 kk środek karny obniżono do 1 (jednego) roku.

Słusznie przeto wywiódł wnoszący środek odwoławczy, że skoro zgodnie z art. 76 § 1 kk skazanie ulega zatarciu z mocy prawa z upływem 6 (sześciu) miesięcy od zakończenia okresu próby, to data 23 lutego 2015 r. jest dla oceny sytuacji prawnej oskarżonego nieważna w aspekcie braku zarządzenia wobec niego wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej w sprawie Sądu Rejonowego w Rzeszowie prowadzonej pod sygnaturą X K 736/11. Dla kompletności rozważań odnotować należy, że okres orzeczonego w tej sprawie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym upłynął w dniu 6 marca 2012 r., a więc przed popełnieniem czynu będącego przedmiotem osądu w niniejszej sprawie.

W przedstawionym układzie procesowym akceptacyjną ocenę Sądu odwoławczego zyskało stanowisko autora apelacji odnośnie do niedopuszczalności przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu z art. 178a § 4 kk. W dacie wyrokowania przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, tj. 23 lutego 2015 r. Z. K. był osobą niekaraną, zaś w dniu 1 czerwca 2014 r. kiedy to dopuścił się on zachowania podlegającego prawnokarnemu wartościowaniu w ramach przedmiotowego postępowania, upłynął już okres zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Dlatego też należało w pierwszym rzędzie z opisu czynu przypisanego oskarżonemu wyeliminować sformułowanie dotyczące wcześniejszego prawomocnego skazania za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 12 kwietnia 2012 r. sygn. akt X K 736/11 i zakwalifikować go jako występku z art. 178a § 1 kk.

Powyższa zmiana zaktualizowała potrzebę ukształtowania na nowo wobec oskarżonego środków reakcji prawnokarnej związanych z popełnieniem przez niego przestępstwa z art. 178a § 1 kk.

Mając na uwadze, że Z. K. atakując dobro o charakterze ogólnym, jakim jest bezpieczeństwo w komunikacji, ubocznie godził równocześnie (potencjalnie) w zdrowie innych uczestników ruchu drogowego, naruszył obowiązek o podstawowym znaczeniu dla bezpieczeństwa w ruchu drogowym, działając przy tym z zamiarem bezpośrednim (tezę obrońcą o zwiększeniu stężenia alkoholu w skutek zażycia leków rozrzedzających krew należy odrzucić nie tylko w świetle zasad wiedzy ale i zapisów zawartych w dwóch protokołach z przebiegu badań stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym części dotyczącej oświadczenia badanego w kwestii ilości i czasu spożytego piwa) i przy braku motywacji zasługującej na uprzywilejowane potraktowanie (gdyż takiego przymiotu nie posiada konieczność wykonania przewidywalnych i powtarzalnych prac w gospodarstwie ogrodniczym), prowadził samochód ciężarowy, który na domiar nie miał przeprowadzonych aktualnych badań technicznych, aczkolwiek stopień jego nietrzeźwości jedynie nieznacznie przekroczył poziom właściwy dla tego stanu, to uprawniona staje się konstatacja w kwestii znacznego stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu.

Stopień winy oskarżonego także ocenić wypada jako znaczny, skoro uwzględni się, że Z. K. liczy 52 lata, a zatem jest mężczyzną o ukształtowanej już osobowości oraz legitymującym się zasobem doświadczenia życiowego dostatecznym do rozpoznania bezprawności przedsięwziętego działania. Podkreślić też warto, że realizując czynność sprawczą oskarżony nie znajdował się w żadnej atypowej sytuacji motywacyjnej, która usprawiedliwiłaby nie danie posłuchu normie sankcjonowanej określonej w art. 178a § 1 kk.

Uzupełniając zamieszczone powyżej uwagi o fakt ostatecznego przyznania się oskarżonego do stawianego mu zarzutu prowadzenia pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości oraz okoliczność dotychczasowej niekaralności, zdaniem Sądu Okręgowego karą współmierną do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz stopnia winy, a przy tym respektującą cele zarówno w zakresie oddziaływania resocjalizacyjno – wychowawczego w stosunku do Z. K., jak i w aspekcie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, będzie grzywna w wymiarze 60 (sześćdziesięciu) stawek dziennych.

Z kolei, ustalając stawkę dzienną w wysokości 50 (pięćdziesiąt) złotych Sąd odwoławczy miał w polu widzenia, że jakkolwiek oskarżony uchylił się od wskazania dochodów osiąganych z działalności gospodarczej, to prowadzenie wspólnie z małżonką gospodarstwa ogrodniczego zaliczanego do działów specjalnych produkcji rolnej o powierzchni 1 ha i 18 a uzasadnia przekonanie, że sytuacja materialna Z. K. jest tego rodzaju, że uści on grzywnę, pomimo deklarowanej z jego strony konieczności utrzymania pięciorga członków najbliższej rodziny.

Od razu też zaznaczyć trzeba, że na poczet orzeczonej grzywny zaliczono oskarżonemu w oparciu o przepis art. 63 § 1 kk okres zatrzymania w dniu 8 grudnia 2014 r. przyjmując, że 1 (jeden) dzień zatrzymania równa się 2 (dwóm) dziennym stawkom grzywny.

Wprawdzie (jak już wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia) stężenie alkoholu w organizmie oskarżonego w czasie popełnienia przypisanego mu czynu nieznacznie tylko przekraczało próg przewidziany dla stanu nietrzeźwości, jednakże o orzeczeniu środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym w rozmiarze 2 (dwóch) lat, a więc przenoszącym wysokość minimalnego ustawowego zagrożenia o jedno postąpienie w pochodzie jego wymiaru, zdecydowała łatwość z jaką Z. K. podjął decyzję o prowadzeniu pojazdu mechanicznego, którego wymiary i masa sprawiały, iż mógł on spowodować większe niebezpieczeństwo dla innych uczestników ruchu drogowego, tym bardziej że nie posiadał ważnych badań technicznych.

W efekcie reformatoryjnego orzeczenia Sądu odwoławczego należało wreszcie zasądzoną na podstawie art. 627 kpk kwotę obniżyć do 260 (dwieście sześćdziesiąt) złotych ograniczając ją do wydatków za postępowanie rozpoznawcze.

Z naprowadzonych powyżej względów należało zmienić rozstrzygnięcie poddane kontroli instancyjnej w sposób określony w pkt I wyroku, obciążając równocześnie oskarżonego wydatkami za postępowanie odwoławcze w kwocie

20 (dwadzieścia) złotych oraz opłatą za obie instancje w wysokości 300 (trzysta) złotych, przy czym wyrok Sądu Okręgowego znajduje oparcie w przepisach art. 437 § 1 kpk w zw. z art. 438 pkt 1 kpk oraz art. 634 kpk i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).